

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2023թվականի ընթացքում Վայոց ձոր մարզի գյուղատնտեսության և շրջակա միջավայրի պահպանության ոլորտում կատարված աշխատանքների վերաբերյալ

- 2023 թվականին մարզում կատարված ցանքերը

Ընդամենը ցանքեր

2903.9հա

որից՝ հացահատիկ և հատիկալնդեղեն - 1030.35հա, արտադրվել է 2042,7տ

բանջար բոստանային մշակաբույսեր - 233.65հա, արտադրվել է 3593,6տ

կարտոֆիլ - 86.3 հա, արտադրվել է 1097,1տ

կերային մշակաբույսեր - 1541.9 հա, արտադրվել է 20018տ

տեխնիկական մշակաբույսեր - 11.5 հա, արտադրվել է 24,8տ

խաղող - 1205,25 հա արտադրվել է 6155.0տ

պտուղ - 2561.5 հա արտադրվել է 5064.3տ

Արտադրված 6155 տոննա խաղողից մթերվել է 5385.1 տոննա (2022թ 4332 տոննա)

Կատարվել է 313 հա աշնանացան, որից 304 հեկտարը ցորեն, 9 հեկտարը գարի

- **Կառավարության** 2022 թվականի օգոստոսի 11-ի N 1313-L որոշմամբ հաստատված <<ՀՀ-ում աշնանացան ցորենի արտադրության խթանման 2022 թվականի պետական աջակցության>> ծրագրի շրջանակներում մարզի համայնքներում և բնակավայրերում 262 շահառու կատարել է 319.3 հա աշնանացան ցորենի ցանք, որից 125.7հա հավաստագրված սերմերով, 193.6 հա չհավաստագրված սերմերով, արտադրվել է մոտ 635 տոննա ցորեն: Կառավարության կողմից ծրագրի շրջանակներում սուբսիդավորվել է 28 638 524 դրամ:

Ծրագրով սահմանված կարգով վարչության մասնագետների կողմից իրականացվել է աշնանացան ցորենի 40.1 տոկոս ցանքատարածությունների ընտրանքային մոնիթորինգ, որի համար ծախսվել է 859 200 դրամ:

Վարչության կողմից տեղերում ուսումնասիրվել և գնահատվել է արտակարգ իրավիճակների հետևանքով բնակչությանը հասցված վնասները.

- **ցրտահարություն** - գրանցվել է Վայք համայնքի Գոմք, Արին, Ջեդեա բնակավայրերի 35 հա պտղատու այգիներում, վնասի չափը կազմել է 56մլն դրամ:
- **Վարչության աշխատակիցների կողմից տարվա ընթացքում երկու անգամ մարզի բոլոր համայնքներում և բնակավայրերում բնակչության շրջանում իրականացվել են գյուղատնտեսության ոլորտում պետական օժանդակության ծրագրերի իրագեկման աշխատանքներ:**
- **ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության կողմից տրամադրված գյուղատնտեսության ոլորտում պետական օժանդակության ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվական թերթիկները, պաստառները բաշխվել են բոլոր համայնքներին և բնակավայրերին՝ ծրագրերի վերաբերյալ ազգաբնակչության շրջանում իրագեկվածությունը բարձրացվելու նպատակով:**
- **Կարկտահարություն**- կարկտահարվել են Վայք համայնքի Հերիեր, Բարձրունի, Ջերմուկ համայնքի Գնդեվազ բնակավայրի հացահատիկային մշակաբույսերի, պտղատու այգիների և բանջարանոցային մշակաբույսերի ցանքատարածությունները՝ 114,7 հա, վնասի չափը կազմել է 232.148մլն. դրամ:
- Վայրի և գիշատիչ կենդանիների, մասնավորապես արջի կողմից մարզի համայնքներում և բնակավայրերում վնասի չափը կազմել է 10, 287 մլն. դրամի վնաս:
- **2024 թվականի** հունվարի 1-ի դրությամբ մարզում հաշվառված անասնազլխաքանակը.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ	-	14988 գլուխ
որից կովեր	-	6031 գլուխ
մանր եղջերավոր կենդանիներ	-	20 978գլուխ
խոզեր	-	1762 գլուխ
մեղվաընտանիքներ	-	22042 փեթակ
թռչուններ	-	44422 թև

2023 թվականին ըստ օպերատիվ տվյալների արտադրվել է 5200 տոննա միս (2022թ Համեմատ 2%), 22800 տոննա կաթ(2022թ համեմատ 0,9%),, 17,3 մլն հատ ձու(2022թ համեմատ -4,4%), :

- **Վարչության** անմիջական վերահսկողությամբ անասնաբուժական ծառայությունների կողմից պետ. պատվերով իրականացված անասնաբուժական ախտորոշիչ և կանխարգելիչ միջոցառումների քանակը՝

1. բրուցելյոզ խ. ե. կ, 15194գ
- 2, բրուցելյոզ մ. ե. կ. 10820
3. լեյկոզ խ. ե. կ. 365գ
4. տուբերկուլինիզացիա 586գ
5. մաշկաբորբ խ. ե. կ 6866գ
6. սիբիրախտ խ. ե. կ 27532գ
7. սիբիրախտ ձիերի 707գ
8. Դաբաղ խ. ե. կ 48415գ
9. Դաբաղ SAT2 խ. ե. կ 39417
10. դաբաղ մ. ե. կ 17643գ
11. Դաբաղ SAT2 մ. ե. կ 15334գ
12. Էմկար խ. ե. կ 29965գ

2023 թվականի դեկտեմբերի 20-ի դրությամբ համարակալվել են 19799 գլուխ խոշոր եղջերավոր կենդանիներ՝ ծախսվել է 18 810 500 դրամ:

Ոռոգման սեզոնի մեկնարկից՝ <<Եղեգնաձոր>> ԶՕ-ի կողմից գյուղացիական տնտեսություններին տրամադրվել է 11.4 մլն մ³ ոռոգման ջուր, հասույթը կազմել է 125.4 մլն դրամ, գանձվել է 132.0մլն դրամկամ 105տոկոս:

- Բույսերի պաշտպանության ծրագրով մարզին անվճար տրամադրված է 8,0լ «Բրոմեդ» և 4,8լ «Բրոմոցիդ-Ֆլուիդ» մկնասպան թունանյութերը բաշխվել է մարզի Եղեգնաձոր, Արենի և Վայք համայնքներին՝ 160 հեկտար վարակված վարելահողերի վրա կրծողների դեմ քիմիական պայքար կազմակերպելու համար՝ ծախսվել է :

-Գյուղատնտեսության ոլորտում պետական օժանդակության ծրագրեր

-Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2021 թվականի հունիսի 3-ի N 927-L

որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետությունում ինտենսիվ

այգեգործության զարգացման, արդիական տեխնոլոգիաների ներդրման և ոչ

ավանդական բարձրարժեք մշակաբույսերի արտադրության խթանման պետական

աջակցության 2021-2023 թվականների ծրագրի շրջանակում ոռոգման արդիական

համակարգերի ներդրման համար, փոխհատուցման բաղադրիչով, 2023 թվականին

քաղաքացիներից ստացվել է մասնակցության 1 դիմում: Ծրագրի շրջանակում թվով 1

շահառուի տրամադրվել է ընդհանուր 4,27 մլն դրամի չափով փոխհատուցում՝ 3,8 հա

ընդհանուր մակերեսով հողատարածքում ոռոգման արդիական համակարգ ներդնելու համար:

- **ՀՀ կառավարության 2019 թվականի փետրվարի 28-ի N 201-L որոշմամբ հաստատված Գյուղատնտեսական հումքի մթերումների (գնումների) նպատակով տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքների սուբսիդավորման ծրագրի շրջանակում 2023 թվականի հաստատվել է 16 հայտ 541,2 մլն դրամի չափով, կնքվել է 126 հումքի գնման պայմանագիր, իսկ սուբսիդավորման գումարը կազմել է 41,1 մլն դրամ:**
- **ՀՀ կառավարության 2018 թվականի հուլիսի 19-ի N 893-L որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետությունում ագրոպարենային ոլորտի սարքավորումների լիզինգի աջակցության ծրագրի շրջանակում 2023 թվականին հաստատվել է 9 հայտ 71.9 մլն դրամի չափով, իսկ սուբսիդավորման գումարը կազմել է 37,3 մլն դրամ :**
- **ՀՀ կառավարության 2022 թվականի հունվարի 27-ի N 105-L որոշմամբ հաստատված տեխնիկայի լիզինգի աջակցության ծրագրի շրջանակում 2023 թվականին ձեռք է բերվել 23 միավոր գյուղատնտեսական տեխնիկա, այդ թվում՝ 6 միավոր տրակտոր, լիզինգի գումարը կազմել է շուրջ 107. 6 մլն ՀՀ դրամ, իսկ սուբսիդավորման գումարը՝ շուրջ 27. 2 մլն ՀՀ դրամ:**
- **ՀՀ կառավարության 2019 թվականի հոկտեմբերի 24-ի N 1485-L որոշմամբ հաստատված Գյուղատնտեսության ոլորտում ապահովագրական համակարգի ներդրման փորձնական ծրագրի իրականացման համար պետական աջակցության ծրագրի շրջանակում 2023 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից վաճառվել է 84 հատ ապահովագրության պայմանագիր՝ 74 հա ընդհանուր մակերեսով տարածքի համար: Ապահովագրական պատահարների հետևանքով 2023 թվականին՝ դեկտեմբերի 1-ի դրությամբ ապահովագրական ընկերությունների կողմից տրամադրվել է 12 ապահովագրական հատուցում՝ շուրջ 5. 5 մլն դրամի չափով:**
- Վարչության պետի ամենօրյա ինտենսիվ աշխատանքի արդյունքում դեկտեմբերի 7-ից վերագործարկվել է «Վայոց Ձոր- Մսամթերք» ՍՊԸ սպանդանոցը:
- Վարչության և Վայրի բնության և մշակութային արժեքների պահպանման հիմնադրամի

համագործության արդյունքում հիմնադրամը մարզում կատարել է 61 789 906 ՀՀ դրամի ներդրում (արևային ֆոտովոլտային կայաններ 12 706 755 ՀՀ դրամ, 15 հատ էլ. հովիվ՝ 17 912 294 դրամ, շին. նյութեր և հողային աշխատանքներ՝ 4 648 532 ՀՀ դրամ, LED լուսավորություն 22 755 426 ՀՀ դրամ և այլն)

- Վարչության և Բնության համաշխարհային հիմնադրամի (WWF) հայաստանյան մասնաճյուղի համագործության արդյունքում հիմնադրամը մարզում կատարել է 74 712 000 ՀՀ դրամի ներդրում (արևային ֆոտովոլտային կայան, էլ. հովիվ, Հանդամիջյան ճանապարհների վերանորոգում, գյուղ տեխնիկա և այլն):
- «Բեզդար» բնապահպանական հիմնադրամի կողմից տարեկան 8 000 000 դրամ տրվում է Արենի համայնքին՝ որպես վարձակալած տարածքի վարձավճար

Բնապահպանություն

1. Քննարկվել է <<Վայոց Ձոր Ֆրուկտ>> ՍՊ ընկերության Վայոց ձորի մարզի Գնիշիկի քվարցիտների հանքավայրի արդյունահանման աշխատանքների <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման>> հայտը և տրվել դրական դիրքորոշում:
2. Քննարկվել է <<Երկրատարածական տեխնոլոգիաների կենտրոն>> ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված <<Վայոց ձորի անտառտնտեսություն>> մասնաճյուղի 2023-2032թթ կառավարման պլանի՝ շրջակա միջավայրի ազդեցության նախնական գնահատման հայտը և տրվել դրական դիրքորոշում:
3. Քննարկվել է <<ՅՈՒՆԷՍԿՕ-ԴԱԼԻ>> ՍՊ ընկերության Վայոց ձորի մարզի Գնիշիկի քվարցիտների հանքավայրի <<Փալի>> տեղամասում օգտակար հանածոյի արդյունահանման աշխատանքների <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման>> հաշվետվությունը և տրվել դրական դիրքորոշում:
4. Քննարկվել է <<Արմատրոյ>> ՍՊԸ-ի կողմից Վայոց ձորի մարզի Արենի համայնքի Տարսայիճի թաղամասի փողոցների ջրա-գազա և էլեկտրամատակարարման, կոյուղու վերակառուցման <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման>> հայտը և տրվել դրական դիրքորոշում:
5. Քննարկվել է <<ԿՎԱՐՑԻՏ>> ՍՊԸ-ի Վայոց ձորի մարզի Գնիշիկի քվարցիտների

արդյունահանման աշխատանքների <<Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման>> հայտը և տրվել դրական դիրքորոշում:

6.Քննարկվել է <<Ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման կարգի և ռազմավարական էկոլոգիական գնահատման հաշվետվությանը ներկայացվող պահանջները հաստատելու մասին>> ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը և տրվել դրական դիրքորոշում:

7.<<Սևանա լճում 2023 թվականի նոյեմբերի 25-ից մինչև 2024 թվականի հունվարի 20-ը ներառյալ>> մարզի համայնքներում (բնակավայրերում) սիգի ապօրինի վաճառքը արգելելու նպատակով իրականացրել ենք վերահսկողություն և պարբերաբար կատարել ստուգայցեր:

8.Քննարկվել է <<Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին>> օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին>>

օրենքի նախագիծը և տրվել դրական դիրքորոշում:

9.Քննարկվել է Վայոց ձորի մարզի Արենի համայնքի կոշտ կենցաղային թափոնների աղբավայրի կառուցման շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հայտը և տրվել դրական դիրքորոշում:

10.Քննարկվել է <<Մթնոլորտային օդն աղտոտող (վնասակար) նյութերի սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագծերի մշակման և սահմանային թույլատրելի արտանետումների նորմատիվների նախագիծ ներկայացրած իրավաբանական անձանց և ձեռնարկատիրական գործունեությամբ զբաղվող ֆիզիկական անձանց արտանետման թույլտվությունների տրամադրման կամ մերժման կամ ուժը կորցրած ճանաչելու մասին կարգը հաստատելու մասին>> և <<Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2012 թվականի դեկտեմբերի 27-ի N 1673-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին>> Կառավարության որոշումների նախագծերի փաթեթը և տրվել է դրական դիրքորոշում:

11.Քննարկվել է <<ՄԵՆԴԻԱ ՌԵՍՈՒՐՍԻՍ>> ՍՊԸ-ի կողմից ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Վարդենիսի բազմամետաղների հանքերակման տեղամասի երկրաբանական ուսումնասիրության աշխատանքների ընթացքը և տրվել է բացասական դիրքորոշում:

12.Քննարկվել է ««Հիդրոոդերևութաբանության և մանիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից 2024-2026 թվականների ընթացքում կատարման ենթակա պետական նշանակության հիդրոոդերևութաբանական աշխատանքների ծրագրիը հաստատելու մասին» Կառավարության որոշման նախագիծը և տրվել է դրական դիրքորոշում:

13.Քննարկվել է «Հորատանցքի միջոցով ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի օգտագործում իրականացնող ձկնաբուծարաններում փակ շրջանառու համակարգի ներդրման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը և տրվել է դրական դիրքորոշում:

14.Քննարկվել է «ԿՎԱՐՑԻՏ» ՍՊԸ-ի Վայոց ձորի մարզի Գնիշիկի քվարցիտների արդյունահանման աշխատանքների՝ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը և տրվել է դրական դիրքորոշում:

Գյուղատնտեսության և շրջակա միջավայրի պահպանության վարչության

պետ՝

Գ. Մարգարյան